

# Resim Kursu Öğrencilerinin Resimlerinde Uzay Temasına İlişkin Görsel Yorumlamalar

Hava KÜÇÜKÖNER<sup>1</sup> 

<sup>1</sup> Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye

Makale Bilgisi	ÖZET
<b>Makale Geçmişi</b> <b>Geliş Tarihi:</b> 16.03.2024 <b>Kabul Tarihi:</b> 20.05.2024 <b>Yayın Tarihi:</b> 30.06.2024 <b>Anahtar Kelimeler:</b> Resim eğitimi, Resim kursu, Uzay, Teknoloji.	<p>Bu araştırma, Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması (case study) araştırma yaklaşımına göre yapılmıştır. Araştırmada okul dışında yürütülen resim eğitimi kurslarının çocukların ifade güçlerine sağladıkları katkı gözlemlenmiştir. Araştırma kapsamında kurs ortamında resim eğitimi alan 8-14 yaş aralığında toplam 20 adet çocuğa “uzay” konusu verilmiş ve ilk olarak uzay temasına ilişkin görüşleri istenmiştir. Ortaya çıkan görüşler; 1) Uzaya Gitmenin Faydaları; a) Uzayın Keşfi, b) Alternatif Yaşam Alanları, c) Yaşamı Kolaylaştırması; 2) Uzayın Özellikleri; a) Gezegenlerden Oluşur, b) Geniş Bir Alana Hakimdir, c) Güneş Daha Yakındadır, d) Uzayda Başka Canlılar Vardır, e) Kara Delikler Vardır, f) Karanlıktır. 3. Uzay ve Türkiye; a) Hayalindeki Uzay, b) İlk Türk Astronotumuzu Uzaya Yolladık, c) Türk Uzay İstasyonu başlıkları altında toplanarak tablolaştırılmıştır. Verilen cevaplar arasında en fazla kabul gören görüş 13 kişi ile “Uzayın Özellikleri” ana teması altındaki “Gezegenlerden Oluşur” alt tema başlığı olduğu istatistiğine varılmıştır. Ayrıca ikinci olarak çocukların uzay konusunda bildikleri, duydukları ve gördüklerinden yola çıkarak kendi ifade güçlerini kullanmaları ve bu konuda hayal ettiklerini renkli boya ile birer resim kağıdına yansıtmaları istenmiştir. Ortaya çıkan resimler; 1. Uzayda Var; a) Gezegenler, b) Astronotlar, c) Farklı Yaşamlar; 2. Türkiye ve Uzay; a) Gelecek, b) Keşif; 3. Yaşanabilir Başka Gezegen; a) Sen Keşfet b) Kara Delikler, c) Mars; 4. Aletler-Cihazlar; a) Uzay Mekiği, b) Uzay İstasyonu başlıkları altında toplanarak tablolaştırılmıştır. Yapılan resimler arasında en fazla işlenen tema 15 adet ile “Uzayda Var” ana tema altındaki “Gezegenler” alt teması olmuştur. Ortaya çıkan resimler analiz edilmiştir. Sonuç olarak okul ortamı dışında yürütülen resim eğitimi kurslarının çocukların ifade gücüne katkı sağladığı görülmüştür. Ayrıca çocukların uzay teması ile ilgili düşüncelerini resim yolu ile daha iyi anlatabildikleri görülmüştür.</p>

## The Visual Interpretations of the Space Theme in Paintings of Painting Course Students

Article Info	ABSTRACT
<b>Article History</b> <b>Received:</b> 16.03.2024 <b>Accepted:</b> 20.05.2024 <b>Published:</b> 30.06.2024 <b>Keywords:</b> Painting education, Painting course, Space, Technology.	<p>This research was conducted according to the case study research approach, one of the qualitative research designs. In the research, it was observed that the art training courses carried out outside the school contributed to the children's expression power. In this context, a total of 20 children between the ages of 8-14 who were taking art courses were given the subject of "space" and their opinions on the subject were asked. The resulting opinions; 1) Benefits of Going to Space; a) Exploration of Space, b) Alternative Living Spaces, c) Making Life Easier; 2) Properties of Space; a) It consists of planets, b) It dominates a wide area, c) The Sun is closer, d) There are other living things in space, e) There are black holes, f) It is dark. 3. Space and Türkiye; a) My Dream Space, b) We Sent Our First Turkish Astronaut to Space, c) Turkish Space Station. These headings are tabulated. The most accepted title was the sub-theme "Consist of Planets" under the main</p>



theme "Features of Space". Secondly, the children were asked to use their own powers of expression based on what they know, hear and see about space, and to reflect what they imagine about this subject on a drawing paper with colored paints. The resulting pictures; 1. Exists in Space; a) Planets, b) Astronauts, c) Different Lives; 2. Türkiye and Space; a) Future, b) Discovery; 3. Another Habitable Planet; a) You Discover b) Black Holes, c) Mars; 4. Instruments-Devices; a) Space Shuttle, b) Space Station. These headings are tabulated. The most discussed theme was the sub-theme "Planets" under the main theme "Exists in Space". The resulting images were analyzed. As a result, it has been observed that art education courses conducted outside the school environment contribute to children's expression power. Additionally, it has been observed that children can better express their thoughts about the space theme through pictures.

---

**To cite this article:**

Küçüköner, H. (2024). Resim Kursu Öğrencilerinin Resimlerinde Uzay Temasına İlişkin Görsel Yorumlamalar. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi* 6(1), 385-402. <https://doi.org/10.51119/ereegf.2024.88>

---

**\*Sorumlu Yazar:** Hava KÜÇÜKÖNER, [havacakoner@hotmail.com](mailto:havacakoner@hotmail.com)

---

## GİRİŞ

Teknoloji, iletişim ve ulaşımın büyük bir hızla geliştiği bu yüzyılda Dünya dışına seyahatin de aynı hızla geliştiğine tanık olunmaktadır. Bu çağın insanının hayatı daha kolay ve hızlı yaşama yönündeki istek ve eğilimleri teknolojik cihazların da varlığını günden güne artırmaktadır. Eğitimden sağlığa, gündelik yaşamdan ulaşımaya kadar hayata dair her ne var ise teknoloji içerisinde somut bir şekilde varlığını artırarak devam ettirmektedir. Elbette teknolojinin sürdürülebilir olması için sürekli olarak değişim ve gelişimlere gerek bulunmaktadır. Teknoloji kapsamında ortaya çıkan gelişmeler topluma ait yapıları da değiştirmektedir. Toplumdaki yapıların değişimi de teknolojik gelişmeleri doğurmakta olup teknoloji ve toplum beraber gelişmektedir denebilir (Yeşilorman, 2014:117).

Havacılık endüstrisinin gelişimi ve yaygınlaşması neticesine mesafelerin kısaldığı ve zamanın daha verimli kullanıldığı açık bir gerçektir. Havacılık ve teknoloji ile eş zamanlı olarak uzay araştırma, geliştirme ve uygulama yöntemleri de büyük bir ivme katetmiştir. Kayda değer oranda özellikle son yıllarda başka gezegenleri gözleme ve araştırmaları hız kazanmıştır. Ay, Mars ve Satürn gibi Dünya'ya nispeten daha yakın gezegenlere uzay araçları gönderilen bir süreç yaşanmaktadır. Bu süreçte Mars'ın yüzeyinden görüntülerin herkes tarafından izlenilebilmesi olanağı tanınmaktadır. Bütün bu gelişmelere ek olarak Türkiye'nin uzay alanındaki projeleri kapsamında ilk Türk astronot uzaya gitmiş ve kaldığı uzay istasyonunda deneyler yaparak başarılı bir şekilde geri dönebilmiştir (Kurnaz, 2021: 1).

Dünya'daki ve Türkiye'deki uzay alanındaki gelişmelere yakından tanık olan çocukların uzay hakkında oluşan fikirleri ve hayalleri günden güne artmaktadır. Tam bu noktada çocukların gördüklerini ve düşüncelerini aktarmada görsel sanat dalları başı çekmektedir. Görsel sanat dalları çocukların fikirlerini ve hayallerini somutlaştırma imkanı sağlamaktadır. Okuma yazma bilmezden önce çocuk kendini özellikle resimlerinde ifade etmeye başlar (Şişginoğlu, 2007:21). Sanat ve tasarım alanında söz sahibi olanlar artık çocukların da kendi duyarlılıkları ile çevre ve dünya hakkında görüş, öneri ve bilgiye sahip olduklarını kabul etmekte ve çocukların tasarımlarını önemsemektedirler (Hansen, 2017:1).

Çocukların uzay konusunda gelecekte hayalini kurdukları fikirlerini görüntüye dökebilecekleri sanat dalı elbette resim sanatı olmaktadır. Çocukların teknoloji ile birlikte edindikleri hızlı bilgi alma ve erken yaşlarda gözlem yapabilme yetenekleri gelişmektedir. Belleklerinde oluşan biçimlerin ve hafızalarında yer eden bilginin sayısında hızlı bir artış gözlemlenebilmektedir. Çağın getirisi olan bu hızlı haber ve kolay bilginin aralıksız devam etmesinin önceki bilgiyi zayıflatmasına karşılık resim sanatı beyindeki bilgi ve fikrin somutlaştırmakta ve kalıcılığını artırmaktadır (Akyol, 2022: 2605).

### Teknoloji ile Birlikte Uzayın Keşfi

Günümüzde çocukların teknolojik cihazlarla çok erken yaşlarda tanışmaları ve kullanmaya başlamaları fikrinsel gelişimlerine ve ifade becerilerine de katkı sağlamaktadır. İnternet ile bilgisayar, tablet gibi yeni iletişim teknolojileri ile tanışan çocuklar bilgiye hızla ulaşabilmekte ve yeni fikirler üretebilmektedir (Nagurney, 2002:1629). Bilgisayar, akıllı telefon, tablet gibi cihazlarla tanışan çocukların hayal dünyalarında geçmiş dönemlerde çocukluk dönemi geçirenlere göre daha çok uzay, uçan arabalar, robotik insan figürleri gibi teknolojik imgeler içermektedir. Z kuşağı diye adlandırılan bu çağın çocukları ile önceki yaşayan kuşaklar arasında keskin bir şekilde ayrılan farklar arasında internet, görsel iletişim gibi kavramlar bulunmaktadır (Taş, 2007. 1307).

21. yüzyılın başından beri teknolojik gelişmelerin insanın gündelik yaşamına girmesi ve insan hayatını değiştirebilecek konuma kadar gelmesi hem sosyolojik hem de bilimsel olarak teknolojiye ilgiyi arttırmıştır. Bu yüzyılın çocuklarının meslek seçimleri ile alakalı sorulara astronot, kozmonot, uzay mühendisliği ve havacılık gibi meslek dallarını seçmek istediklerini ifade ederek cevap vermektedirler. Dijital dünyanın gelecekteki söz sahibi olacak olan bugünün çocukları yaşadığı hayatı farklı şekilde

algılamakta, çok yönlü düşünebilme kabiliyetini geliştirmekte ve değişimlere daha hızlı adapte olabilmektedirler (Kalem, 2022: 97).

Bu yüzyılla beraber robotların insan yaşamına katılmaya başlaması, bilgisayar teknolojisinin mikro cip şeklinde kolaylaşması, cep telefonu gibi teknolojik aletlerle haberleşme ve iletişim ağının gelişmesi ve kolaylaşmasına eş olarak yapay zeka çalışmaları da hızla artmış ve günümüze gelindiğinde neredeyse yaşamın çoğu alanında kullanılır olmaya başlamıştır (Karakaya,2021:4)

Kolay ve hızlı bir şekilde bilgi kaynaklarına erişebilen gençler ve çocuklar iyi eğitimler ve doğru yönlendirmelerle gelecekte teknolojiyi sadece tüketen değil, üreten ve yaşama yarar sağlayan hale getiren bireyler olabileceklerdir. Şu an hayal gibi görülen gezegenlere rahatça gidebilme ve farklı yaşam türleri araştırabilme, çocukların gelecek yıllardaki gerçekleri olabilecek gibi görülmektedir.

Dünya çapında yaşanan bu teknolojik gelişmelerin elbette uzay çalışmalarına da yeni bir ivme kazandırdığı görülmektedir. İnsanlık tarihinden itibaren insanoğlu gökyüzünde gördüğü yıldızları, Güneş ve Ay'ı her zaman anlamlandırmaya çalışmıştır. Bu merak kimi zaman mitolojik ve masalsı anlatılara dönüşürken, kimi zaman da mekanik cihazlar ve ölçümsel aletler geliştirmeye itmiştir. Çağlar boyunca devam eden araştırma ve fikirlerin ortak noktasında insanlığın dünya dışına gidilebilir olup olmadığı varsayımlarında birleşmişlerdir. İlk olarak havacılık gelişmesi ile gökyüzünde mesafe uzaklığının gidilebilmesi mümkün olmuştur. Havacılık sektöründe teknoloji hızla gelişir. Bu sektör bilgi ve becerisi yüksek donanımlı elamanlara gereksinim duyar (Sercan vd, 2023: 54).

Havacılık teknolojisinin gelişimi ile uzaya gidişle ilgili olarak roketlerin ve uzay araçlarının da gelişimi hız kazanmıştır. Özellikle teknolojinin uzay alanında da gelişmesi ile birlikte uzay konusunda bilimsel camiada merak iyice artmıştır. 20. yüzyılın iki büyük güce sahip olan devletleri ABD ve Rusya ilk uzay çalışmalarını başlatmış, zamanla diğer devletler de uzay çalışmalarına katılmış ve uzay konusunda oldukça ileri adımlar atılmıştır. Türkiye uzay konusunda oldukça geç kalmasına rağmen son yıllarda yaptığı atılımlar ile bu açığı kapatmaya çalışmaktadır (Ekşi vd., 2019: 498).

### **Uzay ile İlgili Gelişmeler**

Uzay kelime anlamı olarak Türk Dil Kurumu Sözlüğünde; “Gök cisimleri de dahil olmak üzere bütün varlıkların içinde bulunduğu sonsuz boşluk; gök, feza, mekan” (TDK, 2023) olarak tanımlanmaktadır. Uzay, içinde galaksiler, yıldızlar, gezegenler ve tüm gök elemanlarını barındıran ve sınırlarının sonsuz olduğu düşünülen alana denir (Galaksi Gezgini, 2023).

Uzayın insan tarafından kullanılmaya başlaması ilk uydunun 1957 yılında uzaya yollanması ile başlamıştır. SSCB (Rusya) tarafından fırlatılan bu ‘Sputnik I’ adlı uydu 15-25 Mayıs 1958 tarihleri arasında Dünyanın etrafında yörüngeye oturtulmuştur. Uzay keşfinde bir ilk olan bu çalışmanın ardından 1963’te Birleşmiş Milletler dış uzayın keşfedilmesinin ve insanlar tarafından kullanılmasının faydalı olduğunu duyurmuş, 1967 yılında ‘Uzay Antlaşması’ devreye girmiştir. Bu antlaşmada Ay ve Gök Cisimleri kullanımı insanlık yararına olacak şekilde düzenlenmiştir (Şahiner, 2006:12,13).

Uzayın keşfi ile ilgili olarak Türkiye Uzay Ajansının (TUA) internet sayfasında yer alan “Uzay Çalışmalarındaki Dönüm Noktaları” adlı tabloda Dünyadaki uzay çalışmalarına ait tarihi gelişmeler yıl sırasına göre düzenlenerek anlatılmıştır. Buna göre ilk olarak “Sputnik-1” adlı uydunun 1957 yılında SSCB (Rusya) tarafından Dünya yörüngesine yerleştirildiği, ikinci olarak da ABD tarafından Dünya yörüngesine yerleştirilen “Pioneer 4” adlı uydunun 1959 yılında Dünya yörüngesinden çıktığı bildirilir. Daha sonra 1961 yılında ilk insanlı uzay çalışmasının Rusya tarafından “Vostok 3KA” ile yapıldığı, 1964 yılında ABD tarafından “Syncom 3” adlı uydunun Dünyaya sabit bir yörüngede kalan ilk operasyonel haberleşme uydusu olduğu ile devam eder. Ardından önemli başlıklar olarak “Apollo 11” ile 1969 yılında Ay’ın yüzeyine insanlı ilk inişin yapıldığı, 1971 yılında “Salyut 1” ile uzayda ilk

istasyonun kurulduğu, aynı yıl “Mars 2” adlı uzay aracının Mars’a iniş yaptığı, 1973 yılında “Skylab” adlı ilk uzay istasyonunun kurulduğu, 1986 yılında “Mir” adlı uzay istasyonunun kurulduğu ve sonraki 15 yıl boyunca da kullanıldığı, 1998 yılında çok uluslu devletler tarafından 420 ton ağırlığındaki “ISS” adlı Uluslararası Uzay İstasyonunun kurulduğu sıralanmaktadır. Ayrıca ilerleyen yıllarda diğer gezegenler ile ilgili yapılan uzaysal çalışmalar, Çin, Japonya, Hindistan gibi ülkelerin ilk uzay hareketlilikleri, uzayda kurulan yaşam ve laboratuvar istasyonları ve uzayın keşfi ile ilgili yapılan diğer atılımlar tabloda yer almaktadır (TUA, 2022:9).

### **Türkiye’de Uzay Endüstrisinin Gelişimi**

Türkiye’de Uzay Endüstrisinin Gelişimi, son 20 yılda başlamıştır. 2000’li yıllarda uzay konusunda haberleşme ve gözlem uyduları kullanımını hızla artıran Türkiye, uzay konusunda ayrılan bütçeler ile beraber uzay alanında yeni faaliyetler başlatabilmiştir. TUA (Türkiye Uzay Ajansı) resmi web sitesinde yayınlanan ‘Milli Uzay Programı Stratejisi Belgesi’nde anlatıldığına göre uzay çalışmalarında Türkiye’nin hedefleri arasında uzaya erişim, uzayın kullanımında bağımsızlık ve toplumun faydasına kullanım gibi başlıklar vardır. Son yıllarda özel sektörler ve üniversiteler de bu araştırma ve gelişimde önemli rol oynamaya başlamışlardır. Genç ve eğitimli insan kaynakları ve farklı alanlarda olup da uzay araştırmalarında yararlanılabilecek sektörler de hali hazırda mevcuttur. Bunun yanı sıra TUA tarafından yürütülen “Milli Uzay Programı” Türkiye’nin uzay alanında var olan kabiliyetlerinin ve gerekli olan ihtiyaç ve faaliyet alanlarının tespitini de yapmaktadır. 2022 yılından itibaren gelecek on yılı içine alan uzay programları yürürlüğe koyulmuş ve uygulanmaya başlanmıştır (TUA, 2022: 11).

Türkiye’nin uzay teknolojisindeki gelişimi ve uzay yolculuğuna ait atılan adımlar Türkiye Uzay Ajansının (TUA) internet sayfasında “Türkiye’nin Uzay Alanındaki Temel Uydu Çalışmaları” adlı bir tabloda yıl sırasına göre düzenlenerek anlatılmıştır. Buna göre ilk olarak 1994 yılında “TÜRKSAT 1B”, 1996 yılında “TÜRKSAT 1C”, 2001 yılında “TÜRKSAT 2A”, 2008 yılında “TÜRKSAT 3A” adlı uydularının TV yayınları sağlamak amaçlı olarak uzaya fırlatıldığı anlatılır. Sonra 2011 yılında “RASAT” adlı uydunun Türkiye’de tasarlanan ilk yer gözlem uydusu olduğu bilgisi yer alır. Daha sonra 2014 yılında “TÜRKSAT 4A” ve 2015 yılında “TÜRKSAT 4B” adlı uyduların TV yayın ve hızlı internet amaçlı uzaya yollandığı, 2012 yılında “GÖKTÜRK 2” adlı milli gözlem uydusunun yapıldığı, 2021 yılında “TÜRKSAT 5A” ve “TÜRKSAT 5B” adlı uyduların uzaya yollandığı anlatılmaktadır. Ayrıca yapımı devam eden uzay aracı ve uydu çalışmaları da tabloda yer almaktadır (TUA, 2022:14).

TUA’nın 2022 yılından beri yürüttüğü Milli Uzay Programı dahilinde ilk Türk Astronotumuz olan Alper Gezeravcı 19 Ocak 2024 tarihinde Axiom Mission 3 (Ax-3) ekibi ile uzay yolculuğuna başlamıştır. Türk Hava Kuvvetlerinde 15 yıl boyunca savaş uçağı pilotluğu yapmış olan Alper Gezeravcı, çıktığı uzay yolculuğunda 18 gün boyunca Uluslararası Uzay İstasyonu’nda kalmış ve burada *astronomi, tıp, genetik alanlarında* birbirinden farklı 13 deney yapmıştır (Medyascope, 2024:1). Alper Gezeravcı bir konuşmasında ülkesini uzayda temsil edeceğini öğrendiğinde aşırı heyecanlandığını ve gurur duyduğunu ve uzaya çıkmadan önce gerekli uzay eğitimlerini tamamladığını anlatmıştır. Ayrıca uzaya fırlatma sürecinde insan bedeninin maruz kalacağı basınçlar için de eğitimler aldığını ve yıllardır yaptığı pilotluk görevinin kendisine bu konuda fayda sağladığını belirtmiş, tüm ülke insanının tek yürek olarak uzaya fırlatma anını izlemesinin kendisinde oluşturduğu mutluluk ve gururu anlatmıştır (TUA, 2024:1).

TUA’nın yayınladığı bu bilgiler ve ilk insanlı uzay yolculuğumuz resim kursu alan öğrenciler ile uygulama çalışması yapılmadan önce paylaşılmıştır. Bu bilgiler çocukların resimli anlatımları ile gelecekte yapmak istedikleri uzaysal hayallere de katkı sağlamıştır.

## Resim Kurslarının Çocukların Hayal Dünyalarının Gelişimine Katkısı

Çocukların hayal dünyaları geniştir ve bu yetilerini dahada geliştirmenin en iyi yollarından biri resim yapmaktır. Çocuklar kalem tutmaya başladıkları süreçten itibaren çizimler yapmaya başlamaktadırlar. İlk önceleri gelişigüzel çizimlerle başlayan resim yapma serüveni onların becerileri geliştikçe daha bilindik biçimlere dönüşmektedir. Okul eğitiminin başladığı okul öncesi eğitimden itibaren derslerinin arasında yer alan resim onlar için önemlidir. İlk ve ortaokul seviyelerinde nispeten az olan resim derslerini telafi etmek için çeşitli kurumlarca resim kursları düzenlenmektedir. Bunlar arasında başta Halk Eğitim Merkezleri ve Belediyelerin verdiği resim kursları gelir. Bu kurslar çocukların yaratıcılıklarını, fiziksel, ruhsal, duygusal ve zihinsel gelişimini desteklemekte ve sanat ile çocukları bir araya getirmektedir (Filiz, 2019:377).

Resim kursları çocukların okul hayatlarında başarılı olmalarına, arkadaşları ve aileleriyle iletişimlerinin daha güçlü olmasına, gelecekteki meslek seçimi ve becerileri gelişmiş bireyler olmalarına imkân tanır. Resim kursları çocukların kendilerini tanımalarını, tasarım ve üretim becerilerini keşfetmelerini sağlar. Resim kurslarının çocuklara sağladığı katkılar şu şekilde sıralanabilir:

- Sanat eğitimi çocukların kendilerini tanımalarını sağlar.
- Sanat yolu ile çocukların tasarım ve üretme becerileri ortaya çıkar ve gelişir.
- Çocuklar için resim kursları çocukların sanat kurumlarında sosyalleşmesine katkı sağlar.
- Kişilik özelliklerine katkı sağlar.
- Potansiyellerini keşfetmesinde yardımcı olur.
- Okul ve gündelik hayatlarında yaşadıkları problemleri çözmelerinde yetenek geliştirir.
- Arkadaşları arasında geliştirdiği yeteneği ile popülaritesini arttırabilir.
- Sanata, sanatçıya, sanatın farklı dallarına ilgi ve heyecan oluşturur.
- Yaşama ve doğaya daha fazla katkı sağlayan bireyler oluşturur.
- Hayallerini kağıtlara ve tuvallere aktarma şansı bulurlar.

Resim eğitimi alan çocuklara gerekli teknik bilgiler verilmektedir. Bunlar sırası ile şu şekilde olabilir:

- Resmin Temel formlarını Tanıma
- Perspektif Bilgi ve Eğitimi
- Kompozisyonu Kağıda Yerleştirme
- Kafatası Yapısı ve Portre, Anatomi
- Tek Objeye ve Natüremort Çalışmaları
- İç ve Dış mekan çalışmaları
- Hayalden Figür ve Figür Etütleri
- İmgesel (Konu verip hayali çizim istenmesi)

Çocukların resim kurslarında ve derslerinde ortaya çıkardıkları her bir resim çalışması, onların başarıya duygusunu tatmalarını ve rahatlamalarını sağlamaktadır. Bunun yanı sıra motivasyonları



artmakta ve kursta geçirdikleri vakit süresince stresleri de azalmaktadır. Resim kursları çocukların kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırmakta ve özgüvenlerini artırmaktadır. Bilindik konular, yaşanmış olaylar ve bunun yanı sıra sanat eserinin ne işe yaradığı ile ilgili ön hazırlık ile yapılan çalışmalar çocukların kendi yapacakları çalışmaları daha kolay şekillendirmelerini sağlamaktadır. Resim kursları ve diğer sanat eğitimleri sayesinde çocuklar ve sanat eğitimi alan öğrenciler daha sonraki sanatsal süreçlerde karşılaşacakları sanat eserleri hakkında önceden birer alt yapı oluşturabilmektedir. Böylece sonraki eğitimlerinde karşılaşacakları sanat konuları ile ilgili olarak hazır bulunuşlukları hem sanat konusunda daha ileri gitmelerini sağlayacak hem de sanat eğitiminin doğruluğu ortaya koyulmuş olacaktır (Hamarta vd, 2023: 1090).

## **YÖNTEM**

### **Araştırma Modeli**

Bu araştırma Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması (case study) araştırma yaklaşımına göre yapılmıştır. Nitel araştırma görüşme, gözlem ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplamaya yönelik yöntemlerin kullanıldığı olayların ve olaylarla ilgili ortaya çıkan algıların doğal ortamında ortaya çıkmasına yönelik olarak yapılan çalışmaya denir. Nitel araştırma sosyal olguları bağlı buldukları şartlar içerisinde araştırır (Yıldırım, 1999:9). Durum çalışması (case study) tek bir durumun ya da olayın algısal boyutunun gözlem, görüşme gibi yollarla incelendiği ve verilerin toplanarak değerlendirildiği nitel bir araştırma yöntemidir (Subaşı & Okumuş, 2017:420).

Bu araştırma resim kursu eğitimi alan 8-14 yaş grubu çocuklar ile sınırlandırılmış ve “Uzak” başlığı özelinde günümüz ve gelecek algısının biçimsel verileri ölçülmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmanın sonuçları öğrencilerin zihinlerinde oluşturdukları uzak gerçekliğini görmek ve anlamak açısından önemlidir. Bu çalışma Konya Selçuklu Belediyesine bağlı Sanat Akademisinde verilen resim kursu kapsamında resim uygulama atölyesinde, 2024 yılı başında gerçekleştirilmiştir. Aynı süreçte gerçekleşen ilk Türk Astronotunun uzaya gidişi ve dönüşü de konu başlığı olarak uygulamaya alınmıştır. Öğrencilere uzak konusunda resim uygulaması yapılacağı önceden söylenmiştir. Öğrenciler resim kağıtlarına tercih ettikleri boya kalemleri ile resimler yapmışlardır. Resimlerini bitirdikten sonra öğrencilere ad ve soyadlarını yazmaları ve yaptıkları resim hakkında kısa bir açıklama yapmaları istenmiştir. Öğrenciler resim çalışırken atölye ortamında 45 dakika süre içerisinde kurs öğretmenlerinin gözetiminde resimlerini yapmışlardır. Bu çalışma doğrultusunda 8-14 yaş çocuk grubunun uzak kavramına ilişkin görüşleri, öngörülleri ve hayalleri nelerdir sorularına cevap aranmıştır.

### **Verilerin Analizi ve Yorumlanması**

Öğrencilerin resimli anlatımları betimsel analiz yoluyla analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Verilerin analizi yapılırken resimlerde yer alan biçimler, unsurlar, boyutlara bakılmış, uzak konusu kapsamında resimlere verilen isimlere dikkat edilmiştir. Öğrenciler için hazırlanan ortamda kendilerine uzak temasına ilişkin açık uçlu sorulara cevap aranmıştır. Bu cevaplar doğrultusunda analizler yapılmıştır. Bu analizlerden öğrencilerin uzak konusunda ifadelerinden ortaya çıkan “Uzaya Gitmenin Faydaları, Uzayın Özellikleri ve Uzay ve Türkiye” olmak üzere üç başlık altında toplanmıştır. Bu ana temalar da kendi içlerinde alt temalara ayrılmıştır. Alt temalar şunlardır:

1. Uzaya Gitmenin Faydaları; a) Uzayın keşfi, b). Alternatif yaşam alanları vardır, c) Yaşamı kolaylaştırması.

2. Uzayın Özellikleri; a) Gezegenlerden Oluşur, b) Geniş bir alana hakimdir, c) Güneş Daha Yakındadır, d) Uzayda başka canlılar vardır, e) Kara Delikler vardır, f) Karanlıktır.

3. Uzay ve Türkiye; a) Hayalimdeki Uzay, b) İlk Türk Astronotumuzu Uzaya Yolladık, c) Türk Uzay İstasyonu.

**Tablo 1***Öğrencilerin Uzay Kavramına İlişkin Görüşleri (Katılımcı Sayısı: 20)*

Temalar	Alt Temalar	Görüş No	Sıklık (Frekans)
Uzaya	Uzayın Keşfi	1, 2, 3, 5, 8, 11, 13, 15, 16, 19.	10
Gitmenin	Alternatif Yaşam Alanları	13, 15, 19	3
Faydaları	Vardır		
	Yaşamı Kolaylaştırması	12, 13, 15	3
	Gezegenlerden Oluşur	4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17	13
Uzayın	Geniş Bir Alana Hakimdir	5, 7, 9, 13, 14, 15, 17, 18	8
Özellikleri	Güneş Daha Yakındadır	7, 11, 14, 16, 17, 18, 19	7
	Uzayda Başka Canlılar Vardır	6, 12, 15, 20	4
	Kara Delikler Vardır	7,10,11	3
	Karanlıktır	1, 2, 10	3
Uzay ve	Hayalimdeki Uzay	4,13,20	3
Türkiye	İlk Türk Astronotumuzu Uzaya Yolladık	1,5,8	3
	Türk Uzay İstasyonu	1, 2, 12	3

Tablo 1’de de görüldüğü gibi “Uzay nedir” sorusunun yanıtları yer almaktadır. Öğrencilere yönelik olarak üç farklı kategori ve alt başlıkları ile toplam 20 görüş alınmıştır. Öğrencilerin bir kısmının birden çok başlığa uyumlu görüş bildirdikleri görülmüştür. En fazla tercih edilenler sırasıyla; Uzayın özellikleri kategorisinden “gezegenlerden oluşur” görüşü 13 kişinin tercihi olmuştur. Bunun ardından uzaya gitmenin faydaları kategorisinden, “uzayın keşfi” 10, uzayın özellikleri kategorisinden, “geniş bir alana hakimdir” 8 ve güneş daha yakındır” görüşü 7 kişinin tercihi olmuştur. “Uzayda başka canlılar vardır” 4 kişinin tercihi olmuşken “Hayalimdeki uzay”, “Kara delikler vardır”, “Alternatif yaşam alanları” ve “Türk Uzay İstasyonu” 3’er adette kalmıştır.

Aşağıda uzaya ilişkin öğrenci görüşlerinden bazı örnekler yer almaktadır.

*Görüş 1: Türk uzay istasyonu kurulacak ve hepimiz uzaya geziye gideceğiz.*

*Görüş 6: Bana göre uzayda başka canlılar vardık ve bunlar savaşıdır.*

*Görüş 10: Bana göre uzayda kara delikler vardır ve güneşi de diğer gezegenleri de içine çeker.*

*Görüş 11: Uzaya gidince güneşe daha fazla yaklaşmış oluruz.*

Öğrencilerin geleceğin uzay temasına ilişkin yapmış oldukları resimler bir önceki soru ve görüşler ile doğru orantıda yer almaktadır. Çocukların sorular ile resimlerini eşleştirdikleri gözlemlenmiştir. Süreç sonunda resimlerinize isim verseniz bunlar ne olurdu sorusuna geliştirdikleri isimler aşağıdaki belirtildiği gibi ana tema ve alt temalar şeklindedir.

“Bence Uzay” sorusuna yanıt olarak yapılan resimler Tablo 2’deki gibi 4 kategoride gruplandırılmıştır. Bu ana gruplarda da alt başlıklar bulunmaktadır. Ana gruplar ve alt temalar şunlardır.

1. Uzayda Var; a) Gezegenler; b) Astronotlar; c) Farklı Yaşamlar.
2. Türkiye ve Uzay; a) Gelecek; b) Keşif.
3. Yaşanabilir Başka Gezegen; a) Sen Keşfet; b) Kara Delikler; c) Mars.
4. Aletler-Cihazlar; a) Uzay Mekiği; b) Uzay İstasyonu.



**Tablo 2**

*Öğrencilerin Resimlerinde Uzak Algısı (Katılımcı Sayısı:20)*

Temalar	Alt Temalar	Resim no	Sıklık (Frekans)
Uzayda Var	Gezegenler	4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20	15
	Astronotlar	1, 2, 5, 8, 12, 13, 14, 19	8
	Farklı Yaşamlar	6, 12, 20, 15, 16	5
Türkiye ve Uzak	Gelecek	1, 5, 10, 12, 13, 16, 19, 20	8
	Keşif	1, 2, 3, 5, 13, 20,	7
Yaşanabilir	Sen Keşfet	4, 9, 20	3
Başka Gezegen	Kara Delikler	3, 7, 10	3
	Mars	3	1
Aletler-Cihazlar	Uzak Mekiği	1, 3, 8, 12, 11	5
	Uzak İstasyonu	1, 2, 19	3

Tablo 2’de “Bence Uzak” sorusuna yanıt olarak yapılan resimlerin ana tema başlığı ve alt tema başlıkları olarak gruplandırıldığı ve sıralandığı görülmektedir. Tabloda yer alan her alt temadan birer adet resim seçilmiş ve bu resimlerin analizleri aşağıda bulgular bölümünde yapılmıştır.

## BULGULAR

### Uzakda Var



**Şekil 1** (a) 15 numaralı resim, (b) 13 numaralı resim, (c) 6 numaralı resim.

#### 15 Numaralı Resim:

“Uzakda Var” ana tema başlığı altındaki “Farklı Yaşamlar” alt başlığında bulunan resimde dünyanın etrafında bulunan gezegenlerin arasında bir uzak aracı ve hemen önünde camlı bir fanusu bulunan UFO diye tabir edilen tanılanamayan bir uçan araç içerisinde görülen farklı bir yaşam formu dikkat çekmektedir. Bu resim uzayda insan dışında varlığını sürdüren uzaylıların olduğunu göstermektedir. Resmi yapan çocuk bizlerin henüz görmesek de bu tip “uzaylı” varlıkların olduğuna ve insanların kullandığı uzak aracı (UFO) ile bir ortamda bulunabildiğine dikkat çekmektedir. Resmine bir isim vermek istersen bu ne olurdu sorusuna ise; “Güneş sistemi personeli” demiştir. İsminden de anlaşılacağı gibi gelecek bir zamanda insanların kullandığı uzak araçları ile diğer uzak varlıklarının kullandığı araçlar güneş sisteminde beraber gezebileceklerdir.

#### 13 Numaralı Resim:

“Astronotlar” isimli alt temada yer alan 13 numaralı resimde ilk dikkati çeken detay bir gezegen üzerinde ayakta duran astronottur. Mor renk ile boyanmış bu gezegenin büyüklüğü ile üzerinde duran astronotun büyüklüğü hemen hemen aynıdır. Resimde bilinenden daha farklı bir güneş sistemi görülmektedir. Bu sistemde yer alan gezegenlerin renkleri mor, sarı, turuncu ve yeşil renklere sahip olup oldukça canlı tonlardadır. İçinde bulunduğumuz uzayın oldukça dışında gibi duran bu sistemdeki gezegenlerin ve birinin üzerinde yer alan astronotun varlığı gelecekte uzak keşiflerinin artacağı ve insanoğlunun farklı güneş sistemlerinin olduğu yerlere gidilebileceği düşüncesini doğurmaktadır. Bu

resmin bir ismi var mı sorusuna öğrenci; “Benim Uzayım” yanıtını vermiştir. Bu isimden ve resimden de anlaşıldığı gibi çocuklar uzay konusunda duydukları ve gördüklerine kayıtsız kalmamakta, kendi ifade güçleri ile resim yaparak bu algılarını gösterebilmektedirler.

6 Numaralı Resim:

“*Farklı Yaşamlar*” adlı alt temada yer alan ve resmi yapan öğrenci tarafından yoğun renk blokları ile yapılan bu resimde en dikkat çeken özellik resmin ortasında yer alan renkli figürdür. Bu figürün dış yapısı özellikleri dikkate alındığında uzaylı bir kız figürü olduğu düşünülmektedir. Uzay temalı bir resimde uzayda farklı bir varlığı ayrıntılı olarak çizen öğrencinin dünya dışı varlıklar konusuna hayal gücünün oldukça yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bu resimdeki figür nedir ve ismi ne olabilir diye sorulduğunda öğrenci resmine “Antarafistuz” adını verdiğini söylemiştir. Onun için bu figür savaşçı bir uzay grubunun öfkeli bir üyesidir. Ayrıca bu karakterin uzayın gözcülüğünü yaptığını ve çok güçlü olduğunu söylemiştir. Resimde genel anlamda tek bir karakter üzerinde yoğunlaşıldığı ve tamamen hayali bir karakterin resmedildiği gözlemlenmiştir.

### Türkiye ve Uzay



Şekil 2 (a) 1 numaralı resim, (b) 5 numaralı resim, (c) 19 numaralı resim.

1 Numaralı Resim:

Türkiye ve Uzay başlıklı alanın “gelecek” alt başlıklı temasına yer alan 1 numaralı resimde dünyamızın resmin ana merkezinde konumlandırıldığı görülmektedir. Dünyanın dışında ve uzayda üzerindeki Türk Bayrakları ile donatılmış olan Türk uzay aracı ve Türk uzay istasyonu dikkat çekmektedir. Türkiye’nin son zamanlarda uzay ile ilgili çalışmalarını takip ettiği ve bu konuda hayaller kurduğu anlaşılan öğrencinin resimde Türk Bayrağını vurguladığı anlaşılmaktadır. Bu resmin bir ismi olsa o ne olurdu sorusuna; “Gelecek Bizim Ülkemizin” olurdu yanıtını vermiştir. Bu resimden anlaşıldığı üzere bugünün çocuklarının büyük hayalleri gelecekteki Türkiye’nin uzaydaki varlığına katkı sağlayacaktır.

5 Numaralı Resim:

“Keşif” isimli alt başlık kategorisine giren bu resimde öğrenci uzayı bir teleskobun oldukça büyük olarak tasvir ettiği ön bölümünde resmetmiştir. Bu uzay tasvirinin içinde gezegenler ve yıldızlar ve UFO’lardan oluşan yoğun bir grubunun orta merkezinde bir astronot bulunmaktadır. Bu astronotun eli izleyiciye selam verir gibi bir hareketle Hi! (merhaba) dediği izlenmektedir. El sallayan astronotun giysisi beyaz renk ile boyanmış, onun etrafını saran uzay ise oldukça yoğun ve belirgin bir mavi renk ile boyanmıştır. Uzayın içinde yer alan gezegenler, uzay araçları ve diğer uzay nesnelere ise farklı farklı renklerde boyanmıştır. Bu renklilik uzayın canlılığını göstermektedir. Astronot çocuğun bize göre sağ tarafında turuncu renkli küçük bir gezegenin üzerinde bulunan diğer bir canlı daha görülmektedir. O da astronot gibi Hi! demektir. Astronotun başının sol tarafında ve yukarısında toplam üç farklı gezegende de gülümseme ifadesi yer almakta ve aralarında bir de UFO görülmektedir. Bu resme bir çocuğun hayal dünyasına ait pencereden bakıyor olduğu düşünüldüğünde insanoğlunun uzay yolculuğunda çok yol katettiğini öngörmek mümkündür.

### 19 Numaralı Resim:

Türkiye ve uzay kategorisinin, “gelecek” isimli alt başlığına dahil olan bu resimde çok net bir yorumlama yapılmıştır. Öğrencinin resimde Ay’da incelemeler yapmış olan bir Türk uzay gemisinin Dünya’ya dönüş yolculuğunu çizmiştir. Ay’ın orta merkezini kırmızı bir ateş kütleli olarak değerlendiren öğrenci Dünya’nın ise yüzeyini mavi ve yeşil olarak resmetmiştir. Dünya, Ay, Güneş üçlüsünün bir arada görüldüğü resimde gelecekte Türk bilim insanları ve astronotlarının Ay’ın yüzeyine gittiğini göstermektedir.

### Yaşanabilir Başka Gezegen



Şekil 3 (a) 7 numaralı resim, (b) 10 numaralı resim, (c) 20 numaralı resim.

### 7 Numaralı Resim:

Yaşanabilir Başka Gezegen başlıklı kategorinin alt kategorilerinden olan, “Kara Delikler” alanına dahil olan bu resim çalışmasında öğrenci yoğun ve çok renkli bir gök cisimleri ve gezegen bileşikleri resmetmiştir. Resme göre uzaydaki gezegenlerin sol alt bölümde yer alan kara deliğe doğru çekildikleri görülmektedir. Öğrencinin resmine verdiği isim “Pulsar Kıyameti” olması doğrultusundan incelendiğinde orta alanda bulunan gezegen ve etrafındaki tüm sistemin çöküş anlarından bir kare görüntüsü vermektedir. Kıyamet kelimesinin öğrenci için yok oluşa, dağılmaya veya kara delik tarafından yutulmaya işaret ettiği görülmektedir. Pulsar, evrenin uzak noktalarında bulunan, kalp gibi nabızı atan, uzaya belirli periyotlarla radyo dalgaları, ses ve ışık gönderen nötron yıldızlarına denir (Yakar, 2023:1). Öğrenci pulsar konusunda önceden bilgi sahibidir ve bu resimde hayal dünyasında çok sayıda pulsar yıldızının bir anda çöküşünü canlandırmıştır.

### 10 Numaralı Resim

“Kara Delikler” alt başlığı grubuna dahil olan bu resimde bir güneş patlaması olayı ile kara delik olayının aynı anda gerçekleştiği resmedilmiştir. Etrafta yeşil ve mavi tonlarda farklı gezegenlerin de olduğu görülmektedir. “Kara Delik” alt başlığında resimler yapan çocukların bu konu hakkında bilgi sahibi oldukları açıktır. Bilimsel araştırma ve uzay gözlemlerinden de bilinmektedir ki kara delikler uzun süredir gözlemlenmekte ve kanıtlarına dair deliller toplanmaktadır (Ocak, 2014:1). Belgesellerden, kitaplardan ve sosyal medyadan bilgi edinen çocuklar bu bilgiler ışığında hayal dünyalarındaki kara delik fikrini oldukça başarılı bir şekilde resimlerde ortaya koymuşlardır.

### 20 Numaralı Resim

20 numaralı resim diğer resimlerden farklı bir resim olarak dikkat çekmektedir. Bu resmi yapan çocuk alışlageldik ve bilindik formlardan oluşan uzay tasviri yerine kendine has farklı bir uzay görüntüsü oluşturmuştur. “Sen Keşfet” alt başlığına uygun olan bu çalışma zıt renklerin bir aradaki kullanımı ile ve bunların uyumu ile dikkat çekmektedir. Mekanik bir yapıya sahip üç ana parçadan oluşan resimde yaşanabilir bir yapının oluşturulduğu görülmektedir. Çark şeklinde iki dairemsi yapı ve alttaki geometrik oval yapının bir arada varlığını sürdürdükleri düşünülebilir. Bu iki daire aynı zamanda insan yüzündeki iki gözü, alttaki yatay biçim de ağzı çağrıştırmaktadır. Öğrenci resmine “Deat Monster” ismini seçmiştir. Bu hali ile biçimlerden yola çıkılarak uzayda tehlikeli bir türün var olduğu

düşünülebilir. Resmi yapan çocuk uzay konusu ile ilgili olarak etrafında duyduğu, gördüğü ve bildiği olguları kendi hayal dünyasındaki ifade gücü ile de birleştirerek uzayla ilgili bu resmi ortaya çıkarmıştır.

### Aletler – Cihazlar



Şekil 4 (a) 2 numaralı resim, (b) 3 numaralı resim, (c) 11 numaralı resim.

#### 2 Numaralı Resim:

Yukarıda 2 numaralı resimde öğrencinin “Uzay İstasyonu” alt kategorisine uygun olarak uzay boşluğunda yer alan uzay istasyonu ve uzay mekiğinin varlığı dikkat çekmektedir. Son derece sade ve anlaşılır ölçüde yapılmış olan resmin karanlık ve boşluk hissini iyi verdiği görülmektedir. Merkezde Dünya’nın parlak, aydınlık ve hayat dolu oluşu dikkatleri çekmektedir. Uzay istasyonunun sabit olduğu fakat uzay mekiğinin Dünya’ya döndüğü belirgindir. Uzay mekiğinin üzerinde kırmızı Türk bayrağı vardır. Mekiğin ön ve arka kısımlarında da kırmızı renge rastlanır. Öğrencinin “Uzayın Türkleri” adını verdiği bu resimde belli ki Türkiye’nin uzaydaki araştırmalarındaki son gelişmeler çocuk tarafından takip edilmiştir.

#### 3 Numaralı Resim:

“Uzay Mekiği” alt başlığında yer alan 3 numaralı bu resimde bir uzay mekiğinin Ay üzerinde hareket etmeye üzere olduğu dikkat çekmektedir. Yalın bir anlatıma sahip olan resmin orta merkezinde yer alan uzay mekiğinin renginin kırmızı olduğu ve alt kısmından ateşler çıktığı görülmektedir. Öğrencinin resmine “Gökyüzü Portresi” ismini koyduğu bilinmektedir. Ayrıca resim sağ üst kısmında bir karadeliğin varlığından söz eden öğrencinin uzay mekiğinin içinden geçeceğini söylemiştir. Resimden de anlaşılmaktadır ki resim kurslarına devam eden çocuklar uzay ile ilgili duydukları, okudukları ve gördükleri bilgilerin kendilerinde bıraktığı etkileri hayal güçleri ile birleştirerek resim yolu ile dışarı vurabilmektedirler.

#### 11 Numaralı Resim:

“Aletler ve Cihazlar” kategorisinin alt başlıklarından, “uzay mekiği” teması örneklerinden biri olan resim altı farklı gezegen arasından bir uzay mekiğinin geçtiği görülmektedir. Bu uzay mekiğinin resmin sol alt kısmında büyük ve parlayan sarı renkteki güneşin yanından geçtiği ve resmin orta merkezinde konumlanan mavi ve yeşil renkteki Dünya’ya doğru hareket ettiği açıktır. Öğrenci yaptığı bu çalışmaya “Gezegenler Haftası” ismini vermiştir. Resimde Güneş sisteminde yer alan Mars, Ay, Satürn gibi gezegenleri ve güneşi yerleştiren öğrencinin bu konularda bilgi sahibi olduğu açıktır.

## SONUÇ

Çalışma sonucunda resim eğitimi alan resim kursu öğrencilerinin “uzay” temalı resim çalışmalarında bilgi sahibi oldukları ve bu konudaki farkındalıklarının güçlü olduğu neticesine varılmıştır. Teknolojinin vermiş olduğu olanaklar neticesinde hızlı haber alma ve görsellere ulaşılması bu bilgi durumunu desteklemiştir. Dünya’nın herhangi bir yerinde uzaya dair bir buluş veya gelişmenin haber kanallarında yer alması, sosyal medyada anında paylaşılması ve Tübitak gibi kurumlar tarafından desteklenen Bilim Merkezlerinin varlığı bilginin hızlı erişimine yol açmaktadır. Bunun neticesi



sonucunda çocukların uzak denilince akıllarına gelen fikirlerin yanı sıra ön bilgilere de sahip oldukları görülmektedir.

Çocukların kendilerine verilen ucu açık sorulara verdikleri yanıtlar ve bu kapsamda çizdikleri resimler çocukların hayal dünyalarında kendi içsel katıksız hayallerinin de olduğunu göstermektedir. Görsel medya, internet ve Bilim Merkezleri gibi yerlerden alınan bilgiler neticesinde oluşmuş sonuçların yanı sıra çocukların kendi öngörülerinin ve hayal dünyalarının varlığı da resimlerde görülmektedir.

Öğrencilerin sözlü cevapları arasında; 1) “Uzaya Gitmenin Faydaları” ana başlığı altında; a) “Uzayın keşfi”, b) “Alternatif yaşam alanları”, c) “Yaşamı kolaylaştırması” alt başlıkları, 2) “Uzayın Özellikleri” ana başlığı altında; a) “Gezegenlerden Oluşur”, b) “Geniş bir alana hakimdir”, c) “Güneş Daha Yakındadır”, d) “Uzayda başka canlılar vardır”, e) “Kara Delikler vardır”, f) “Karanlıktır” alt başlıkları. 3. “Uzay ve Türkiye” ana başlığı altında; a) “Hayalimdeki Uzay”, b) “İlk Türk Astronotumuzu Uzaya Yolladık”, c) “Türk Uzay İstasyonu” alt başlıkları bulunmaktadır. En az ise 3’er görüş bildirilen “Alternatif yaşam alanları”, “Kara Delikler vardır”, “Karanlıktır”, “Hayalimdeki Uzay”, “İlk Türk Astronotumuzu Uzaya Yolladık” ve “Türk Uzay İstasyonu” alt başlıklarındaki ifadelerdir. Bu istatistik gösteriyor ki çocuklar duyduklarını, gördüklerini ve bildiklerini ifade edebilmişlerdir.

Öğrencilerin resim istatistik sonuçlarında; 1. Uzayda Var; a) Gezegenler, b) Astronotlar, c) Farklı Yaşamlar; 2. Türkiye ve Uzay; a) Gelecek, b) Keşif; 3. Yaşanabilir Başka Gezegen; a) Sen Keşfet b) Kara Delikler, c) Mars; 4. Aletler-Cihazlar; a) Uzay Mekiği, b) Uzay İstasyonu yer almaktadır. Bu konu bağlamında; 1) Uzayda Var-c) Gezegenler bölümünde 15 adet ile en fazla resim ortaya çıkmıştır. En az resim ise 1 adet ile Yaşanabilir Başka Gezegen kategorisindeki Mars alt başlığında ortaya koyulmuştur. Bu istatistik bilgilerden anlaşılmaktadır ki çocuklar duyduklarını, gördüklerini ve bildiklerini resim yolu ile tasvir edebilmişlerdir.

Yapılan çalışmalar çocukların uzak konusunda önceden beri sahip oldukları bilgilerin yanı sıra kendi özgün ifade biçimlerine de sahip olduklarını göstermiştir. Çalışmadaki tablolarda da görüldüğü gibi çocuklar tarafından seçilen tüm tercihlerde farklı alanlardan resimler üretilmiştir. Bunun yanı sıra birden fazla alt başlık içerisine dahil olan cevap ve resimlerin varlığı da tespit edilmiştir. Ayrıca uzak alanında yapılan gelişmeler çocuklar tarafından resmedildikçe onlar için daha kalıcı bir hale dönüşmektedir. Çocuklar resmettikleri konu ile ilgili aslında bir söz söylemişler, konu ile ilgili fikirlerini konuştukları için konuya direkt dahil olmuşlardır. Varılan bu sonuç çocuklar için onların da günümüz uzak konusuna dahil edildiklerinin farkında olmalarını sağlamaktadır. Çocuklar konuşarak konuya sahip çıkmakta, resim yaparak da konuyu etraftakilerine anlatmakta ve böylece büyükler kadar işin içinde olduklarını fark ettirebilmektedirler.

Bu araştırmanın sonuçları sadece bu resim kursunu alan öğrencilerin görüş ve resimlerini yansıtmaktadır. Şehir, bölge, kurs ve öğrenci değişimleri olduğunda buna benzer ve bundan farklı sonuçlar da olabileceği öngörülmektedir. Bu çalışma şehir hayatı içinde olan çocuklar ile gerçekleştirilmiş olup çocukların cevapları ve ifadeleri kırsal bölgedeki çocuklarınkilere nazaran daha farklı olmuş olabilir.

Bu çalışmada resim kursu alan çocukların uzak konusunda bilgiye sahip oldukları görülmüştür. Uzay konusunda hem görüşler dile getirebilmişler hem de resimler yapabilmişlerdir. Çocuklar Dünya üzerindeki çocuklar gibi genel bilgilere sahiptir. Bu çalışma çocukların uzak konusundaki genel bilgilerinin görülmesine olanak sağlamıştır. Türk Uzay Ajansı tarafından yürütülmekte olan Türk Uzay Çalışmaları kapsamında ilk Türk astronot uzay yolculuğuna yollanmış, gerekli deneyleri yaptıktan sonra Türkiye’ye geri gelebilmiştir. Bir sonraki Türk astronotun da yakın zamanda uzak yolculuğuna çıkacağı TUA (Türk Uzay Ajansı) tarafından açıklanmıştır.

Bu gibi gelişmeler devam ederken resim kursu alan çocuklar arasında Uzay konusunda tekrardan

görüşler alınabilir ve resimler yaptırılabilir. Bu konuda daha uzun süreli bir çalışma içine girilerek Türkiye genelinde birçok il, ilçe ve köylerde çocuklara Türkiye ve Uzay konusunda görüş sorularak resim yapmaları istenebilir. Süreç içerisinde ortaya çıkacak olan çalışmalar ve analizler ile bu makale çalışmasında ortaya çıkan analizler ile karşılaştırılabilir. Yapılabilecek olan bu çalışmalar hem uzaydaki gelişmelerin çocuklar üzerinde nasıl etkiler bıraktığının görülebilmesi için, hem de geleceğin bilim adamı olabilecek bu çocuklara uzay teknolojisinin ve uzayın insanlığa katkılarının olabileceğini önceden öğretebilmek ve gelecekte onların uzay konusunda daha da ileri seviyelere ulaşmalarını sağlamak adına önemlidir.

### **Acknowledgment**

Bu çalışma resim kursu alan 8-14 yaş grubunda çocukların ‘uzay’ temasındaki düşünce ve resimsel ifade potansiyellerinin görmek ve bu konuda literatüre katkıda bulunmak için yapılmıştır.

### **Ethical approval**

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

### **Conflict of Interest**

Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.



## REFERANSLAR

- Akyol, N. A., & Aşkar, N. (2022). Erken Çocukluk Döneminde 21. Yüzyıl Becerileri, *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(3): 2597-2629. <https://doi.org/10.17152/gefad.1081472>
- Ekşi, İ. G., Boztepe, İ., Kurban, D., Özcan, L., Uçar, İ., Bilgin, K. B., & Öztürk, Ö. (2019). Uzak ve tıp neredeyiz? Ne yapmalıyız? *SDU Medical Faculty Journal*, 26(4), 498 – 504. <https://doi.org/10.17343/sdutfd.565423>
- Filiz, S. B. & Türkmeneli, A. (2019). Yaygın Eğitim Kurslarına Katılan Kursiyerlerin Resim Yapmaya İlişkin Metaforik Algıları, *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 375-389.
- Galaksi Gezgini (2023, Eylül 12). *Evrene Doğru Yolculuk: Uzak nedir, Nasıl Bir Yer?* Galaksi Gezgini. Erişim Tarihi: 14.02.2024, <https://www.galaksigezgini.com/uzay-nedir>
- Hamarta, H. K. Ö., Genç, M. A. & Daniş, S. (2023). Özel Yetenekli Öğrencilerin Sanat Eseri Kavramına Yönelik Metaforik Algıları. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi (AKEF) Dergisi*, 5(3), 1087-1107. <https://doi.org/10.38151/akef.2023.100>
- Hansen, A. S., (2017), Co-Design With Children, How to Best Communicate With and Encourage Children During a Design Process, *Norwegian University of Science and Technology*, Erişim Tarihi: 03.01.2024 [https://www.ntnu.edu/documents/139799/1279149990/13+Article+Final\\_anjash\\_fors%C3%B8k\\_2017-12-07-20-11-11\\_Co-Design+with+Children+-+Final.pdf/b8dd19c4-d2b1-4322-a042-718e06663e13](https://www.ntnu.edu/documents/139799/1279149990/13+Article+Final_anjash_fors%C3%B8k_2017-12-07-20-11-11_Co-Design+with+Children+-+Final.pdf/b8dd19c4-d2b1-4322-a042-718e06663e13),
- Kalem, A. S. (2022). Gündelik Hayatın Dijitalleşmesi Karşısında Sosyoloji, *Medeniyet ve Toplum Dergisi*, 6(2), 95-102. <https://dx.doi.org/10.51117/metder.2022.28>
- Karakaya, O. (2021). Türkiye’de Dijital Dönüşüm, Ekonomik Büyüme İşsizlik İlişkisi, *Fire Zero Dergisi*, 1(1), 1-12. <https://doi.org/10.54486/fivezero.2021.1>
- Kurnaz, L. (2021, Ekim 27). Dış Gezegenleri Ziyaret Eden Uzak Araçları. *Bilim Genç Tübitak Dergisi*. Erişim Tarihi: 15.02.2024, <https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/dis-gezegenleri-ziyaret-eden-uzay-araclari>
- Medyascope. (2024, Ocak 19). *İlk Türk astronot Alper Gezeravcı ve ekibinin uzak yolculuğu başladı*, Medyascope Haber Merkezi, Erişim Tarihi: 25.01.2024, <https://medyascope.tv/2024/01/19/ilk-turk-astronot-alper-gezeravci-ve-ekibinin-uzay-yolculugu-basladi/>
- Nagurney, A., Dongb, J. Mokhtarianc, & P. L. (2002). Multicriteria Network Equilibrium Modeling With Variable Weights for Decision-Making in The Information Age With Applications to Telecommuting and Teleshopping, *Journal of Economic Dynamics & Control*, 26(9-10), 1629-1650. [https://doi.org/10.1016/S0165-1889\(01\)00088-4](https://doi.org/10.1016/S0165-1889(01)00088-4)
- Ocak, M. E. (2014, Kasım 11). Karadelik Nedir?, *Bilim Genç Tübitak Dergisi*. Erişim Tarihi: 15.02.2024, <https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/karadelik-nedir>
- Sercan, M., Özelge K., Ordukıran, B. & Altıntaş, E. (2023). Havacılık Çalışanlarının Örgütsel Destek Algılarının Demografik Özelliklerine Göre İncelenmesi. *Aerospace Research Letters (ASREL) Dergisi*, 2(1), 48-55. DOI: 10.56753/ASREL.2023.1.5
- Subaşı, M. & Okumuş, K. (2017). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2): 419-426.
- Şahiner, O. (2006). *Hava ve Uzak Hukukunun Gelişimi Açısından Türkiye’nin Yeri*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı.



## EXTENDED ABSTRACT

**Introduction:** Art courses that provide education to primary and secondary school children, affiliated with various institutions, support children's talents and skills and art education. Positive developments occur in the approaches of children who receive art education within these courses, such as developing skills, liking art, and being interested in works of art. Art courses that provide education outside of school also contribute to the socialization of children. It is important what children taking courses in painting think, know and dream about a current or scientific subject and to what extent they reflect these in their paintings. In recent years, when visual and social media-supported information has become more dominant, it is being investigated what dreams children have for the future and how they convey these to their paintings. It has been important to evaluate the extent to which they can achieve thinking from different perspectives, problem solving and critical thinking skills through art education.

**Method:** This research was carried out according to the case study approach, which is one of the qualitative research designs. Within the scope of this research, a "space" themed topic was given to 20 children between the ages of 8-14 who were taking an art education course outside of school. Children were asked to use their own powers of expression based on what they saw, knew and heard about space and to reflect what they imagined about this subject on drawing paper. The resulting opinions and pictures were analyzed and evaluated.

**Findings:** In this research conducted with 20 primary and secondary school students studying in art courses, answers to questions about "Space" were sought. The application was made during course hours. Regarding the space theme, students; Their opinions were asked under the main headings: 1) Benefits of Going to Space, 2) Characteristics of Space and 3) Space and Turkey. Among the verbal answers of the students, additional subheadings to the main headings were listed as follows: 1) Benefits of Going to Space; a) Exploration of Space, b) Alternative Living Spaces, c) Making Life Easier; 2) Properties of Space; a) It consists of planets, b) It dominates a wide area, c) The Sun is closer, d) There are other living things in space, e) There are black holes, f) It is dark. 3. Space and Türkiye; a) My Dream Space, b) We Sent Our First Turkish Astronaut to Space, c) Turkish Space Station. It was found that the most accepted statement among the answers given was the sub-theme title "Consist of Planets" under the main theme of "Features of Space" with 13 people.

After their opinions, the students were asked to draw a picture based on what they know, hear and see about 'Space' and using their own imagination in response to the question "I think Space". 20 students in the course environment participated in the painting work. The paintings are divided into the following main headings and subheadings: 1. Exists in Space; a) Planets, b) Astronauts, c) Different Lives; 2. Turkey and Space; a) Future, b) Discovery; 3. Another Habitable Planet; a) You Discover b) Black Holes, c) Mars; 4. Instruments-Devices; a) Space Shuttle, b) Space Station. In the context of this subject, the highest number of pictures, 15, appeared in the "Planets" sub-theme under the main theme "Exists in Space".

Picture number 15, which is included in the sub-themes of "Planets", "Different Lives" and "Astronauts" under the main theme "Existing in Space", shows planets around the earth and a spacecraft and a UFO next to them. Picture number 13 shows the Sun and the planets around it. An astronaut standing on a planet shows us that space exploration will increase in the future. Picture number 6 shows a colorful figure waving to the audience. This figure called "Antarafistuz" is very powerful and watches over space.

In picture number 1, which is included in the sub-themes of "Future" and "Exploration" under the main theme of "Turkey and Space", the Earth is seen in the main center of the picture and in a large size. There is a space station with a Turkish flag on the left side of the Earth, and a spacecraft with a Turkish flag on the right. The astronaut in space inside the telescope in picture number 5 raises his hand and greets us by saying 'hi' (hello). In picture number 19, a space shuttle is traveling from the Moon to the Earth.

In this picture number 7 and called "Pulsar Apocalypse", which is under the "Black Holes" sub-theme under the main theme of "Another Habitable Planet", many planets and other structures are seen together in space. Picture number 10 depicts the solar explosion, space and black hole phenomenon. Picture number 20 in the "You Discover" sub-theme shows three geometric shapes, one of which has the text "Deat Monster". The shapes in the circles remind us of the characters in the current games that children play online.

Earth, space station and space shuttle are seen in picture number 2, which is included in the sub-themes of "Space Station" and "Space Shuttle" under the main theme of "Instruments-Devices". Space is seen as dark and endless, while the Earth is seen as bright and full of life. Picture number 3 shows a space shuttle about to move on

the Moon. Picture number 11 shows a space shuttle traveling in space. The space shuttle is traveling past the Sun towards the green and blue planet Earth in the middle of the picture.

**Conclusion:** Children taking art courses expressed their opinions about space in their answers to the open-ended questions given to them. These opinions, shown in Table 1, are under the following main headings and subheadings: 1. Benefits of Going to Space; a) Exploration of space, b) Alternative living spaces, c) Making life easier. 2. Properties of Space; a) It consists of planets, b) It dominates a wide area, c) The Sun is Closer, d) There are other living things in space, e) There are Black Holes, f) It is Dark. 3. Space and Türkiye; My Dream Space, b) We Sent Our First Turkish Astronaut to Space, c) There is a Turkish Space Station. The analysis showed that the most common opinion, shared by 13 people, was "it consists of planets" under the title Characteristics of Space. At least 3 opinions were expressed under the subheadings "Alternative living spaces", "There are black holes", "It is dark", "The Space of My Dream", "We Sent Our First Turkish Astronaut to Space" and "Turkish Space Station". As a result, it has been observed that children can verbally express what they hear, see and know.

It was seen that the children who took the art course had knowledge about space and also benefited from their own dreams in the paintings they made. The pictures in Table 2 in the article are under the following main headings and subheadings: 1. Exists in Space; a) Planets, b) Astronauts, c) Different Lives; 2. Türkiye and Space; a) Future, b) Discovery; 3. Another Habitable Planet; a) You Discover b) Black Holes, c) Mars; 4. Instruments-Devices; a) Space Shuttle, b) Space Station. In the context of this topic; 1) Exist in Space-c) Planets section produced the most pictures with 15. The least number of images is 1 under the Mars subheading in the Habitable Other Planet category. It is understood from this statistical information that children were able to describe what they heard, saw and knew through pictures.

**Recommendation:** In this study, children taking an art education course were able to express their views on space and draw pictures. This study allowed children to see their general knowledge about space. While space research continues in the world and in Turkey, in the coming years, children who take art courses can get opinions about space and have paintings made. A longer-term study could be undertaken on this subject, and children in many provinces, districts and villages across Turkey could be asked for their opinions on Turkey and Space and asked to draw pictures. The studies that will emerge during the process can be compared with this article. These studies are important both to see how the developments in space have an impact on children, to teach these children, who may be scientists of the future, that space technology and space can contribute to humanity, and to see that children can better reflect their views through painting through art education.